Europaparlamentet
2019–2024

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

2023/2066(INI)

28.9.2023

YTTRANDE

från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män

till utskottet för sysselsättning och sociala frågor

över att minska ojämlikheten och främja social inkludering i kristider för barn och deras familjer
(2023/2066(INI))

Föredragande av yttrande: Ewa Kopacz

PA_NonLeg

FÖRSLAG

Utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män uppmanar utskottet för sysselsättning och sociala frågor att som ansvarigt utskott infoga följande förslag i det förslag till resolution som antas:

1. Europaparlamentet konstaterar att kriser inte är könsneutrala, att den sociala ojämlikheten och ojämlikheten mellan könen i hela EU har förvärrats till följd av flera på varandra följande kriser, såsom effekterna av covid-19-pandemin, anfallskriget mot Ukraina, klimatrelaterade katastrofer och den nuvarande ökningen av levnads- och energikostnaderna, och att dessa har påverkat barn och deras familjer negativt i fråga om levnadsvillkor, inkomst och tillgång till sysselsättning, hälso- och sjukvård, utbildning och kompetens, bostäder, grundläggande varor och tjänster samt omsorg och sociala tjänster, således i fråga om deras allmänna välbefinnande.

2. Europaparlamentet anser att så kallade åtstramningsåtgärder (däribland den kraftiga minskningen av socialt stöd till barn och familjer, ökad arbetslöshet, massanvändningen av otrygga anställningar och skattehöjningar) och budgetnedskärningarna till följd av finanskrisen 2008–2013 ökade ojämlikheten och spelade en roll i försämrade levnadsvillkor för barn.

3. Europaparlamentet framhåller att den rådande levnadskostnadskrisen utgör ett akut hot mot kvinnors försörjning, hälsa och välbefinnande och att den äventyrar kvinnors och deras familjers tillgång till bostäder, begränsar deras köpkraft och förmåga att trygga mat på bordet samt ökar energifattigdom, social utestängning och ojämlikhet. Kvinnor och barn som utsätts för diskriminering på flera grunder möter ytterligare hinder när det gäller att få tillgång till grundläggande sociala tjänster. Särskild uppmärksamhet måste ägnas åt hur fördomar och ihållande stereotyper påverkar tillgången till dessa tjänster och hanteringen av effekterna av föräldrars fattigdom, som leder till barnfattigdom. Investeringar i åtgärder för att stödja kvinnor förbättrar även deras barns levnadsvillkor. Parlamentet konstaterar i detta sammanhang att ensamstående föräldrar löper större risk att drabbas av fattigdom på grund av kriser, att sannolikheten för att fattigdom går i arv i flera generationer är högre bland ensamstående föräldrar, och att i 85 % av alla familjer med ensamstående föräldrar är det en kvinna som är ensamstående. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att stödja åtgärder för övervakning av priserna på energi, transport och andra nödvändiga varor för att minska effekterna av de ökade levnadskostnaderna särskilt för kvinnor, barn och deras familjer.

4. Europaparlamentet påminner om att covid-19-pandemin har varit en utmaning för barn, särskilt för barn i utsatta situationer, på grund av att deras dagliga rutiner och sociala kontakter brutits och har förvärrat den befintliga ojämlikheten mellan könen, särskilt i form av en ökning av oavlönat omsorgsarbete och obalans mellan arbetsliv och privatliv, och lett till en dubbel börda för många kvinnor, som fått arbeta längre skift i arbetslivet och haft ytterligare informell vård att ägna sig åt i hemmet[1]. I kristider drabbas kvinnor, särskilt förvärvsarbetande kvinnor, oproportionerligt hårt av sitt

[1] Europaparlamentets resolution av den 5 juli 2022 om gemensamma europeiska åtgärder för omsorg (EUT C 47, 7.2.2023, s.30).

socioekonomiska sammanhang, vilket inträffade under covid-19-krisen, då 42 % av kvinnorna i åldern 15–24 år, 34 % av kvinnorna i åldern 25–39 år och 27–29 % av dem i åldern 40–54 och 55+ inte kunde utöva avlönad yrkesverksamhet som de önskade[2]. En oproportionerligt stor andel av bördan axlades av distansarbetande kvinnor vars liv försvårades av behovet av att kombinera arbete, barnomsorg och hushållsuppgifter. Följderna av covid-19-krisen har påverkat arbetslösheten i medlemsstaterna, särskilt för kvinnor. Det är därför mycket viktigt att ta itu med aspekten kvinnofattigdom i hanteringen av denna situation och sökandet efter lösningar. Kriser såsom covid-19-pandemin har förvärrat befintliga ojämlikheter, inbegripet tjänster som rör sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, eller har lett till en kritisk situation när det gäller tillgång till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

5. Europaparlamentet betonar att klimatförändringarna på ett oproportionerligt sätt drabbar kvinnor med en mer begränsad möjlighet att reagera på klimat-, natur- och miljökatastrofer till följd av den ojämlika tillgången till resurser, utbildning, arbetstillfällen samt rådande sociala och kulturella normer och den diskriminering på flera grunder som kvinnor upplever[3]. Parlamentet påpekar att klimatkrisen och dess följder redan i dag förvärrar dessa ojämlikheter och kommer att fortsätta göra det framöver.

6. Europaparlamentet konstaterar att ansträngningarna för att få till stånd ett verkligt jämlikt samhälle, inbegripet jämställdhetsåtgärder, ofta kommer till korta i kristider. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att prioritera åtgärder och investeringar som motverkar de negativa effekterna av sådana kriser för barn, kvinnor och deras familjer, inbegripet sådana som säkerställer tillgång till omsorg, utbildning och hälso- och sjukvårds- eller bostadstjänster av hög kvalitet och skyddar offer för könsrelaterat våld. Parlamentet understryker vikten av ett systematiskt könsperspektiv för att analysera problemen och deras olika följder samt hitta helhetsinriktade och rättvisa lösningar. Parlamentet noterar de socioekonomiska effekterna av covid-19-pandemin och den därav följande ökningen av alla former av våld mot kvinnor, vilket dokumenterats i olika rapporter från flera medlemsstater under och efter covid-nedstängningarna, som ledde till en oroande ökning av våld i hemmet och könsrelaterat våld, inbegripet fysiskt och psykiskt våld och cybervåld. Även barn drabbas och hotas av detta. Vissa utsatta kategorier, såsom kvinnliga asylsökande och hbtqia-personer, löper risk att utsättas för våld. Alla resurser, både offentliga och privata, behöver ökas för att hantera situationer som utgör en risk för barn, ungdomar, äldre och personer med funktionsnedsättning och stödja grupper som befinner sig i riskzonen för fattigdom. Europeiska socialfonden+ (ESF+) måste förstärkas för att prioritera kampen mot fattigdom och social utestängning. Det behövs ökad finansiering av åtgärder som syftar till att förebygga och bekämpa könsrelaterat våld enligt Daphne-delen i programmet för medborgare, jämlikhet, rättigheter och värden.

7. Europaparlamentet konstaterar att för att minska dessa ojämlikheter och främja social delaktighet är det avgörande att undanröja all slags diskriminering, säkerställa långsiktiga politiska åtgärder och tjänster som främjar tillgång till anständiga

[2] Europaparlamentets enhet för uppföljning av den allmänna opinionen, *Flash Eurobarometer 2022 – Women in times of Covid-19*, mars 2022.
[3] Europaparlamentets resolution av den 17 februari 2022 om EU:s prioriteringar inför det 66:e mötet i FN:s kvinnokommission (EUT C 342, 6.9.2022, s. 276).

arbetstillfällen och rättvisa löner, undanröja löneskillnaderna och pensionsklyftan mellan kvinnor och män, skapa ett skydd mot de många orsakerna till fattigdom och social utestängning och främja lika möjligheter för föräldrar att återgå till arbetet samt åtgärder för balans mellan arbete och privatliv, inbegripet lika tillgång för alla till överkomlig och god barnomsorg och långtidsvård samt en jämlik fördelning mellan föräldrarna av ansvaret för omvårdnaden, hushållssysslor och barnomsorgen inom familjen. Parlamentet påpekar att förskoleverksamhet inom ramen för en yrkesmässig barnomsorg av hög kvalitet inte bara gör det möjligt för föräldrarna att förvärvsarbeta, utan även är till gagn för barnets sociala och mentala utveckling. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att sträva efter att uppnå och tillhandahålla allmän hälso- och sjukvård, enligt WHO:s definition, och att tillhandahålla vård före och efter förlossningen för alla kvinnor.

8. Europaparlamentet påminner om vikten av en jämlik fördelning av omsorgsansvaret i hemmet, eftersom detta gör att kvinnor med omsorgsansvar blir bättre representerade på arbetsmarknaden och förbättrar deras levnadsvillkor och sociala inkludering. Könsstereotyper och normer som rör fördelningen av omsorgsansvar gör att män avskräcks från att fullt ut delta i föräldraskap och omsorgsarbete i vidare bemärkelse, men är också skadliga för kvinnor och deras välbefinnande och är ofördelaktiga för deras karriärutveckling[4]. Personer med omsorgsansvar bör även ha rätt att begära flexibla arbetstidslösningar, såsom färre arbetstimmar, flextid och distansarbete. Åtgärder för att uppnå en god balans mellan arbete och privatliv är viktiga för att säkerställa att omsorgsansvar mellan kvinnor och män fördelas jämlikt och för att få bukt med inkomst- och sysselsättningsskillnader. Uppnåendet av balans mellan arbete och privatliv beror på tillgången och tillgängligheten till omsorgstjänster av hög kvalitet.

9. Europaparlamentet påminner om att 2021 uppgav 27,9 % av de kvinnor i åldern 25–49 år i EU-27 som stod utanför arbetsmarknaden att huvudskälet till att de inte sökte arbete var att de tog hand om barn eller vuxna i behov av omsorg[5]. En ökad sysselsättning bland kvinnor kommer även att bidra till hanteringen av utmaningen med en åldrande befolkning i EU och förbättra medlemsstaternas finansiella stabilitet. Obalans mellan könen när det gäller omsorg och sysselsättning kan leda till en pensionsklyfta mellan kvinnor och män samt till stora skillnader i fattigdomsnivån bland äldre åldersgrupper. Barnfamiljer påverkas mer av bristande tillträde till arbetsmarknaden och av inkomstskillnader. Den procentuella skillnaden i sysselsättningsgraden för män och kvinnor utan barn ligger på 1 procent, medan andelen för dem som har ett barn under sex år är 21 procent och stiger till 37 procent för dem som har tre barn[6]. Familjer med en ensamstående förälder, särskilt ensamstående mödrar, riskerar i högre grad att drabbas av fattigdom och social utestängning (42,1 procent jämfört med 29,6 procent i familjeenheter med två vuxna och tre eller fler barn), vilket hör samman med feminisering av fattigdomen, att kvinnor är överrepresenterade inom osäkra anställningsformer och bland deltidsanställda, ägnar oproportionerligt mycket tid åt

[4] Europeiska kommissionen, Women's situation in the labour market, hämtad den 2 oktober 2023.
[5] Eurostats databastabell LFSA_IGAR, icke förvärvsarbetande befolkning som inte söker arbete efter kön, ålder och huvudskäl – vård av vuxna med funktionsnedsättning eller barn och andra familjeskäl eller personliga skäl – 15–64 år, senast uppdaterad den 14 september 2023.
[6] Eurofound, *Living and working in Europe 2021*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 9 maj 2022, s. 73.

lågavlönat arbete och avbryter sitt yrkesliv för att ta hand om barn eller andra familjemedlemmar samt löneskillnaderna mellan könen[7]. Parlamentet betonar vikten av förslaget om ytterligare åtgärder för skydd mot diskriminering och uppsägning för föräldrar och anhörigvårdare, såsom beskrivs i lagstiftningen om balans mellan arbete och privatliv i den europeiska pelaren för sociala rättigheter. Parlamentet uppmuntrar till en jämställd användning av familjeledigheter och flexibla arbetsformer.

10. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att fastställa en omfattande uppsättning regler som förbjuder den ihållande vanan att man ställer frågor till kvinnor under anställningsintervjuer om möjligheten att de blir gravida eller om de är gravida vid tidpunkten för arbetsansökan. Parlamentet understryker att det är en form av arbetsplatstrakasseri och förkastar den press som detta sätter på arbetande mödrar.

11. Europaparlamentet betonar kvinnors betydande bidrag inom områdena sysselsättning, kultur, utbildning, vetenskap och forskning. Parlamentet erkänner den djupgående försämringen av levnadsvillkoren för kvinnor som är anställda inom konst och kultur och i mikro- och småföretag inom jordbruket och på landsbygden, till följd av brist på investeringar i och stöd för ekonomiska och kulturella verksamheter.

12. Europaparlamentet anser att kvinnor löper större risk att drabbas av fattigdom än män. Att bekämpa fattigdomen bland kvinnor är därför inte bara viktigt i sig, utan även avgörande för att minska barnfattigdomen. Parlamentet påminner om att mensfattigdom, som avser begränsad tillgång till sanitetsprodukter, berör ungefär var tionde kvinna i Europa. Skam, obehandlad mensvärk och diskriminerande traditioner leder till avhopp från skolan och lägre närvarosiffror för flickor i skolan och för kvinnor på arbetet. Att förstå sambanden mellan menstruationshygien och sjukligheten, dödligheten och infertiliteten bland mödrar, sexuellt överförbara infektioner/hiv och livmoderhalscancer är avgörande för att få ett stopp på ojämlikhet i hälsa och kan underlätta tidig upptäckt och rädda liv. Under 2021 riskerade 24,4 procent av barnen (under 18 år) i EU (19,8 miljoner) att drabbas av fattigdom eller social utestängning. I vissa länder överstiger denna siffra 30 procent. Barn som växer upp i fattigdom har svårare att lyckas i skolan, hålla sig friska och nå sin fulla potential senare i livet. Sociala investeringar i individuella möjligheter under de första åren i ett barns liv är särskilt fördelaktiga för barn från missgynnade miljöer. Enligt FN:s konvention om barnets rättigheter, som alla medlemsstater har undertecknat, ska alla barn ges rätt till utbildning, hälso- och sjukvårdstjänster, boende och skydd, fritid och en balanserad kost, delaktighet i de beslut som berör dem samt omsorg i familjemiljö.

13. Europaparlamentet välkomnar EU:s omsorgsstrategi och översynen av Barcelonamålen för förskoleverksamhet och barnomsorg som viktiga drivkrafter för kvinnors deltagande på arbetsmarknaden. Parlamentet påpekar vikten av sådan högkvalitativ förskoleverksamhet och barnomsorg för att bekämpa ojämlikhet och sociala nackdelar för barn och deras familjer[8]. Parlamentet efterlyser en uppsättning strategier, program och rekommendationer, liksom investeringar på europeisk nivå, för att erkänna omsorg som en rättighet och ryggraden i vårt samhälle. I alla dessa bör man anlägga ett

[7] Eurostat, 1 in 4 children in the EU at risk of poverty or social exclusion, 28 oktober 2021.
[8] År 2021 uppgav 27,9 % av de kvinnor i åldern 25–49 år i EU-27 som stod utanför arbetsmarknaden att huvudskälet till att de inte sökte arbete var att de tog hand om barn eller vuxna i behov av omsorg (Eurostats arbetskraftsundersökning 2021).

integrerat helhets- och livsperspektiv på omsorg, göra arbete i omsorgssektorn mer attraktivt i lika grad för både kvinnor och män och bekämpa diskriminering och ojämställdhet i sektorn. Den nuvarande omfattningen av högkvalitativ långtidsvård och barnomsorg, särskilt för yngre barn, är dock otillräcklig.

14. Europaparlamentet påminner om vikten av Barcelonamålen för 2030, som omfattar mål om att minst 50 % av barnen under tre år och minst 96 % av barnen mellan tre år och den obligatoriska skolstartsåldern bör delta i förskoleverksamhet och barnomsorg. Parlamentet framhåller kvinnornas centrala roll inom viktiga områden av den offentliga sektorn såsom social verksamhet, vård och omsorg, utbildning och hälsa, som alla håller ihop ekonomin och samhället, men som ofta blir först ut att drabbas av nedskärningar i en kris. Förskoleverksamheten har en avgörande inverkan på barns kognitiva utveckling, eftersom barn utvecklar grundläggande förmågor under sina första fem år i livet, och tillgången till högkvalitativ utbildning utgör en grund för senare framgång i livet när det gäller utbildning, välbefinnande, anställbarhet och social integration och har stor betydelse för självkänslan. Barnomsorg och förskoleutbildning spelar en viktig roll när det gäller att kompensera för den socioekonomiska statusen för barn som löper risk för fattigdom och när det gäller att främja föräldrarnas, särskilt mödrarnas, integration på arbetsmarknaden. Inkluderande utbildning tillgodoser alla elever genom att stärka lärande och kultur- och gemenskapsvärden. Skillnaden i utbildning mellan barn från olika utbildningsbakgrunder har ökat. Medlemsstaterna bör garantera alla barn i alla åldrar allmän tillgång till inkluderande och högkvalitativ utbildning, såväl formell som informell och såväl offentlig som privat, för att främja deras känslomässiga, sociala, kognitiva och fysiska utveckling, skydda deras välbefinnande och se till att alla barn kan dra nytta av inkluderande högkvalitativ utbildning och på så sätt maximera utbildningssystemens inverkan när det gäller att främja lika möjligheter och bryta cirklar av utestängning.

15. Europaparlamentet rekommenderar medlemsstaterna att ge nödvändigt stöd för att garantera rätten till kultur, idrott och fritidsaktiviteter och tillgång till öppna områden och en hälsosam miljö för alla barn, med fokus på lika tillgång och kvalitet för fattiga barn, barn i avlägsna områden, barn med funktionsnedsättning, barn som tillhör nationella, etniska, religiösa och språkliga minoriteter, invandrarbarn, barn som flyttar inom EU, oavsett nationalitet, och barn som lämnats kvar. Parlamentet påminner om rätten till fritid och delaktighet i lek och fritidsaktiviteter, i enlighet med FN:s konvention om barnets rättigheter.

16. Europaparlamentet betonar att åtgärder mot löne- och pensionsklyftor mellan kvinnor och män har en positiv inverkan på fattigdomsminskningen och den sociala delaktigheten och är avgörande för att uppnå jämställdhet. Allmänt tillgänglig barnomsorg, social omsorg och hushållstjänster av hög kvalitet är avgörande, för om dessa inte finns eller är begränsat tillgängliga leder det till att kvinnor minskar sitt deltagande eller avstår från att delta på arbetsmarknaden för att fullgöra obetalda omsorgsuppgifter. Parlamentet efterlyser ett ambitiöst genomförande av direktivet om insyn i lönesättningen[9] och särskilda åtgärder för att bekämpa osäkra anställningar, fattigdom bland förvärvsarbetande, horisontell och vertikal segregering på

[9]Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2023/970 av den 10 maj 2023 om stärkt tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete genom insyn i lönesättningen och efterlevnadsmekanismer (EUT L 132, 17.5.2023, s. 21).

arbetsmarknaden och undervärdering av det arbete som främst utförs av kvinnor, som bör omvärderas och avlönas rättvist.

17. Europaparlamentet noterar familjernas viktiga roll i krissituationer. Parlamentet påpekar vikten av lämplig barnomsorg, social omsorg samt lämpliga hushållstjänster för ensamstående föräldrar, särskilt kvinnor, eftersom ensamstående mödrar påverkades oproportionerligt av covid-19-krisen och tenderar att stå för anhörigas vårdbehov, vilket gör dem mindre tillgängliga för yrkesutövning[10]. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att tillämpa och förstärka barngarantin på ett ambitiöst sätt så att alla barn i EU, även barn i avlägsna områden, har tillgång till hälsosam mat, lämplig bostad, hälso- och sjukvård, utbildning, omsorg och fritidsverksamhet. Parlamentet påminner om vikten av att integrera barns rättigheter i alla EU:s interna och externa åtgärder, insatser och program, både lagstiftning och andra åtgärder, som direkt eller indirekt berör barn, och att säkerställa samstämmighet och konsekvens. Parlamentet betonar vikten av att genomföra rekommendationen om barngarantin[11].

18. Europaparlamentet betonar att ett av fem barn i Europa utsatts för någon form av sexuellt våld, att de flesta övergrepp sker inom en hypotetisk ram av förtroende och att barn utgör omkring en fjärdedel av offren för människohandel, varav majoriteten är flickor och i stor utsträckning utsätts för sexuellt utnyttjande[12]. Unga kvinnliga asylsökande utsätts för könsrelaterat våld. Parlamentet fördömer alla former av våld, övergrepp, utnyttjande och vanvård av barn. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att utveckla och tillämpa integrerade system för förebyggande åtgärder och barnskydd i syfte att undanröja våld, övergrepp, utnyttjande och vanvård, med deltagande av skolor och hälso- och sjukvården, inbegripet offentliga tjänster, för att skapa förutsättningar för snabba insatser, tillhandahålla en skyddande miljö och bidra till att ge barn egenmakt. Alla barn har rätt att skyddas mot övergrepp, våld och vanvård.

19. Europaparlamentet påpekar vikten av utbildning och egenmakt för flickor och kvinnor som en faktor för att minska ojämlikheten mellan könen och social utestängning. Parlamentet betonar i detta sammanhang vikten av skolprogram som kritiskt granskar stereotypa föreställningar och deras negativa inverkan på flickor och kvinnor, men även på pojkar och män, i syfte att slå hål på dem. Medlemsstaterna bör säkerställa att alla barn har tillgång till formell och icke-formell, inkluderande utbildning av god kvalitet i alla åldrar. Allsidig sexualundervisning för alla barn är en viktig åtgärd för att sätta stopp för ojämlikhet och arbeta för ett samhälle utan våld eftersom sådan undervisning utmanar skadliga könsstereotyper och främjar mångfald, rätten att bestämma över sin egen kropp samt fysisk och psykisk integritet.

20. Europaparlamentet erkänner skolornas viktiga roll i att tillhandahålla en daglig näringsrik måltid (i många fall den enda måltiden) och främja information om livsmedel som barnen kan ha nytta av utanför skolan. Parlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att säkerställa åtminstone en kostnadsfri måltid av god kvalitet på alla

[10] Eurofound, *Economic and social equality in Europe in the aftermath of the COVID-19 pandemic*, Europeiska unionens publikationsbyrå, Luxemburg, 24 januari 2023.
[11] Rådets rekommendation (EU) 2021/1004 av den 14 juni 2021 om inrättande av en europeisk barngaranti (EUT L 223, 22.6.2021, s. 14).
[12] Kommissionens meddelande av den 24 mars 2021 om EU:s strategi för barnets rättigheter (COM(2021)0142).

nivåer av den obligatoriska skolgången.

21. Europaparlamentet anser att det är absolut nödvändigt att medlemsstaterna utvecklar strategier mot förekomsten av barnarbete i EU. Parlamentet framhåller i detta avseende ILO:s rekommendationer, som betonar behovet av att utvidga det sociala skyddet för barn och deras familjer i syfte att minska den fattigdom och osäkerhet som gör att barnarbete fortsätter, däribland att säkerställa att varje barns födelse registreras så att barn har en rättslig identitet och kan åtnjuta sina rättigheter från födseln, främja anständigt arbete som ger en rättvis lön, med särskilt fokus på arbetstagare i den informella ekonomin, främja lämpliga livsstilar på landsbygden, bland annat genom att stödja ekonomisk diversifiering, investera i infrastruktur och tjänster och utöka skyddet och planeringen av grödor, särskilt inom familjejordbruk, som fortfarande delvis är beroende av att hela hushållet tar hand om jordbruksprocesserna, säkerställa att det finns lagstiftning som skyddar barn, med stöd av de statliga instrument som krävs för dess tillämpning samt ta itu med frågor om genus och diskriminering som ökar risken för barnarbete, särskilt för flickor, i samband med oavlönat hushållsarbete.

22. Europaparlamentet konstaterar att barn med olika bakgrunder, såsom migranter, flyktingar, asylsökande, papperslösa och ensamkommande barn är bland de som drabbas hårdast av fattigdom. Barn som bor i familjer med en ensamstående förälder eller i stora missgynnade familjer samt barn med funktionsnedsättning och barn som tillhör etniska minoriteter riskerar också att drabbas av fattigdom[13]. Det råder skillnader i tillgången till hälso- och sjukvård samt utbildning för de fattigaste och mest utsatta barnen. Romska barn och uppskattningsvis elva miljoner barn med funktionsnedsättning är bland de mest missgynnade när det gäller tillgång till utbildning av god kvalitet. Romska barn i Europa är mer benägna att hoppa av grundskolan eller gymnasiet utan att ha förvärvat grundläggande färdigheter, medan barn med funktionsnedsättning förblir helt utestängda från skolan och lärande av hög kvalitet[14]. Omkring 44 % av alla kvinnor i EU har enligt Global Women's Health Index inte testats för någon av de fyra kritiska kvinnosjukdomarna under de senaste tolv månaderna. Bristande jämställdhet hindrar kvinnor och flickor från att få tillgång till hälsoinformation och kritiska tjänster. Parlamentet betonar vikten av att minska skillnaderna i hälso- och sjukvård för kvinnor. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att prioritera barns rättigheter i de nationella strategierna för romer och se till att romska barn har lika tillgång till grundläggande tjänster, med särskilt fokus på förskoleverksamhet och barnomsorg samt grundskole- och gymnasieutbildning, hälso- och sjukvård, näringsrik mat och anständiga bostäder. Hindren för att utöva sina rättigheter och ta sig ur fattigdom är än mer komplexa för flickor som utsätts för flera olika former av diskriminering, och det är därför troligt att de kommer att förbises i planer för att tillgodose utsatta gruppers behov. Parlamentet betonar vikten av investeringar i både privat och offentlig utbildning som säkerställer riktade undervisningsmetoder och en individualiserad strategi för barn som tillhör mer utsatta sociala grupper, såsom familjer och grupper som är utestängda. Strategin bör omfatta samarbete mellan lärare, socialarbetare och utbildningsspecialister, familjerna och grupperna. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att integrera barns rättigheter i EU:s

[13] Rädda barnen, Over 200,000 more children are at risk of poverty in the European Union:Save the Children Report, 7 mars 2023.
[14] Unicefs regionala kontor för Europa och Centralasien, Situation of Children in Europe and Central Asia, januari 2023.

strategi för personer med funktionsnedsättning 2020–2030 och att stödja familjer genom att investera i barns och deras familjers egenmakt och rätt till självständigt boende.

23. Europaparlamentet påminner om att nio miljoner ungdomar i Europa (10–19 år) lever med psykisk ohälsa, där ångest och depression står för mer än hälften av alla fall. Parlamentet betonar att det psykiska lidandet är mer påtagligt bland kvinnor och hbtqia-personer på grund av diskriminering och marginalisering[15]. Det är också vanligt förekommande med psykiska hälsoproblem bland ensamkommande barn och tonårsmigranter, eftersom de situationer som dessa barn ställs inför har en betydande inverkan på den psykiska hälsan. Covid-19-restriktionerna begränsade kraftigt barns sociala möjligheter och interaktioner, vilket hade omfattande konsekvenser och ledde till ökade depressionssymptom, särskilt bland flickor i tonåren[16]. Skolor underlättar tillgången till psykisk hälso- och sjukvård och psykosocialt stöd. Unicef har lyft fram beprövade strategier såsom genomförandet av program för att öka medvetenheten och hjälpa ungdomar att hantera sina känslor, integrera stödtjänster för psykisk hälsa i undervisningen, utbilda lärare och övrig skolpersonal i hur elevernas välbefinnande kan förbättras och skapa säkra utrymmen där barn kan diskutera och dela med sig av sina problem[17]. Medlemsstaterna behöver anslå tillräckliga medel för att behandla psykisk ohälsa och psykosociala problem samt för att förbättra den regionala infrastrukturen genom programmet ESF+ och Europeiska regionala utvecklingsfonden, bland annat i form av program som riktar in sig på utsatta grupper.

24. Europaparlamentet konstaterar att ojämlikhet i hälsa bland kvinnor är starkt kopplad till socioekonomisk status och geografisk region och att det är mycket viktigt att ta hänsyn till de sociala och ekonomiska faktorer som formar kvinnors liv och hälsa i olika skeden av livet. Det råder brist på högkvalitativa, åtkomliga, tillgängliga och överkomliga omsorgstjänster i alla medlemsstater, även på landsbygden. På grund av en rad olika rättsliga, ekonomiska, praktiska, sociala och kulturella hinder och restriktioner varierar tillgången till sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter kraftigt inom och mellan EU:s medlemsstater. Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är en förutsättning för jämställdhet.

25. Europaparlamentet påminner om att många ukrainska kvinnliga flyktingar, som flyr från anfallskriget, befinner sig i olika länder i och utanför EU och att deras särskilda behov när det gäller barnomsorg måste tillgodoses, inte bara för att underlätta deras tillträde till arbetsmarknaden, utan även för att underlätta språkinlärning och deras barns sociala integrering. Kriget i Ukraina minskade tillgången till hälso- och sjukvård, inbegripet tjänster för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, och ledde till en kritisk situation när det gäller tillgodoseende av de fördrivna personernas behov av sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter.

26. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta itu med de utmaningar som ukrainska kvinnliga flyktingar står inför, såsom språkliga hinder, ökad risk för social isolering och begränsade sociala nätverk. Ukrainska flyktingar kan löpa större risk för fattigdom och social utestängning. Omsorgsansvaret utgör ett större hinder för

[15] Unicef, The Mental Health Burden Affecting Europe's Children, 4 oktober 2021.
[16] Rädda barnen, *Guaranteeing Children's Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do*, mars 2023.
[17] Unicef, The Mental Health Burden Affecting Europe's Children, 4 oktober 2021.

sysselsättning för ukrainska kvinnor (33 %) än för ukrainska män (9 %). Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att ta itu med dessa utmaningar genom att erbjuda särskilt stöd för barnomsorg, såsom barnomsorgsstöd eller subventioner[18].

27. Europaparlamentet betonar att enligt en rapport från Rädda barnen[19] bor fler barn i områden som drabbats av väpnade konflikter än någon annan gång under de senaste två årtiondena (särskilt i Afghanistan, Jemen, Sydsudan, Centralafrikanska republiken, Demokratiska republiken Kongo, Syrien, Irak, Mali, Nigeria och Somalia), och 100 000 spädbarn dör varje år till följd av konflikter. Parlamentet påminner om att 2017 bodde 420 miljoner barn i områden som påverkades av konflikter (18 procent av alla barn i världen), vilket är 30 miljoner fler än under föregående år.

28. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att motverka strukturell diskriminering samt möjliggöra ett obehindrat och diskrimineringsfritt tillträde till arbetsmarknaden för alla, vilket även förbättrar barns utveckling, stärker den sociala delaktigheten, främjar rättvisa och minskar fattigdom. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att vidta särskilda åtgärder för att främja tillgång till jobb och säkerhet för flyktingar och migranter. Parlamentet framhåller i detta avseende de europeiska direktiven om insyn i lönesättningen och minimilön[20], som är ytterligare åtgärder som syftar till att undanröja löneskillnaderna mellan kvinnor och män. Skälig ersättning bidrar till att bekämpa kvinnors fattigdom på ett hållbart sätt. Parlamentet betonar att EU-finansiering möjliggör stöd och investeringar på nationell nivå för att bekämpa barnfattigdom och främja social delaktighet.

29. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram en rad åtgärder och rekommendationer som syftar till att främja en övergång till en ekonomi som sätter omsorg i centrum för politiken på EU-nivå och nationell nivå med snabb och lika tillgång till omsorgstjänster av god kvalitet, såsom omsorgsutbildning, samtidigt som man effektivt utnyttjar tillgängliga EU-verktyg och anslår tillräckliga medel till detta område. Utöver ESF+ kan andra EU-finansieringskällor användas direkt eller indirekt för att finansiera program som påverkar barns och deras familjers liv, såsom Europeiska regionala utvecklingsfonden och fonden för europeiskt bistånd till dem som har det sämst ställt.

30. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att inrätta ett system för övervakning av amning på EU-nivå för att förstå verkligheten och bidra till att utforma en politik som främjar amning, i linje med WHO:s rekommendationer.

31. Europaparlamentet betonar att principerna om jämställdhetsintegrering och jämställdhetsbudgetering bör återspeglas inom alla politikområden samt vid utformningen av åtgärder för att hantera specifika kriser som drabbar kvinnor och flickor. Parlamentet betonar därför behovet av att specifikt samla in uppdelade uppgifter och utveckla jämställdhetsexpertis och könsspecifika konsekvensbedömningar för att säkerställa att jämställdhetsdimensionen integreras fullt ut och för att bättre förstå och

[18] Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling, What are the integration challenges of Ukrainian Refugees women?, 30 maj 2023.
[19] Rädda barnen, *Stop the War on Children: Protecting children in 21st century conflict*, 2019.
[20] Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2022/2041 av den 19 oktober 2022 om tillräckliga minimilöner i Europeiska unionen (EUT L 275, 25.10.2022, s. 33).

hantera de specifika effekterna av denna politik för kvinnor. Parlamentet uppmanar till könsinriktade åtgärder, genom öronmärkning, för att tillgodose kvinnors särskilda behov efter de olika krisernas negativa effekter, särskilt inom områdena sysselsättning, könsrelaterat våld och sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, inklusive när så är lämpligt i program och instrument inom NextGenerationEU och EU:s fleråriga budgetram för perioden 2021–2027.

INFORMATION OM ANTAGANDET I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

Antagande	19.9.2023
Slutomröstning: resultat	+: 24 –: 2 0: 4
Slutomröstning: närvarande ledamöter	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Lina Gálvez Muñoz, Lívia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Slutomröstning: närvarande suppleanter	Abir Al-Sahlani, Silvia Modig, Eleni Stavrou, Hilde Vautmans
Slutomröstning: närvarande suppleanter (art. 209.7)	Laura Ballarín Cereza

SLUTOMRÖSTNING MED NAMNUPPROP I DET RÅDGIVANDE UTSKOTTET

24	+
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Eleni Stavrou
Renew	Abir Al-Sahlani, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

2	-
ECR	Johan Nissinen
ID	Christine Anderson

4	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	Maria Veronica Rossi
NI	Lívia Járóka
PPE	Arba Kokalari

Teckenförklaring:
+ : Ja-röster
- : Nej-röster
0 : Nedlagda röster